

Monumentnummer*: 512681

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 februari 2003
Kadaster deel/nr 82775/28

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Franeker Waadhoeke Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Franeker B 5899

Omschrijving**

Inleiding

Het voormalige WOONHUIS "Huize Griend" is in 1932 ontworpen door gemeentearchitect M.B. van Dorth (1918-1951) voor de geneesheer-directeur van het Psychiatrisch Ziekenhuis "Groot Lankum". Het heeft nu de functie van patiëntenverblijf. Het blokvormige huis met inpandige garage ligt aan de zuidzijde van het terrein van het Psychiatrisch Ziekenhuis, ten westen van de laan die naar het hoofdgebouw leidt, dicht bij de voormalige hoofdingang aan de Harlingerweg. Het ligt op een vrij groot stuk grond met een onregelmatige trapezoidale vorm, waarvan de langste zijde aan de laan naar het hoofdgebouw grenst. De oorspronkelijke tuinaanleg is nog globaal zichtbaar en is voor de bescherming van ondergeschikt belang. De voorgevel is naar het noorden gericht. Het woonhuis is ontworpen in een bouwstijl die typisch is voor de jaren '30 van deze eeuw, waarbij elementen worden toegepast van het Zakelijk Expressionisme.

Omschrijving

Het woonhuis voor de geneesheer-directeur heeft een L-vormige plattegrond, die bestaat uit een vierkant hoofdvolume met twee toevoegingen voor het terras en de bijkeuken met garage. Het gebouw is twee bouwlagen hoog en wordt gedekt door een tentdak van zwarte Hollandse pannen met overstek. Op de bijkeuken ligt een plat dak en op de garage een schilddak van zwarte Hollandse pannen. Op de top van het tentdak staat een schoorsteen. Het gebouw is uit bruine bakstenen opgetrokken met terugliggende lintvoegen en opgevulde stootvoegen. De voorgevel wordt door de risalerende ingangspartij symmetrisch verdeeld. Centraal de houten voordeur met in het midden een verticaal, smal vierruitsvenster. Naast de deur twee drieruits zijlichten. Boven de ingangspartij een rechthoekige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houten luifel. Boven de deur bevinden zich nog twee boven elkaar geplaatste rijen van vijf verticale vierruitsvensters; ieder venster wordt door glas-in-lood met geometrische motieven gedecoreerd, in de kleuren donkerrood, geel en wit. Het middenrisaliet wordt door een plat dak met kroonlijst afgesloten. Links van de middenpartij bevinden zich op de eerste en op de tweede verdieping -hier direct onder het dak - twee vierkante enkelruitsvensters. Rechts ervan, in de eerste bouwlaag, zit naast het zijlicht van de voordeur een klein vierkant venster en rechtsonder een horizontaal geplaatst tweeruitsvenster. In de tweede bouwlaag is een vierkant enkelruitsvenster geplaatst. Alle vensters hebben houten kozijnen. De enkelruitsvensters zijn recent van isolerende beglazing voorzien.

De oostelijke zijgevel heeft zowel in de eerste als in de tweede bouwlaag in totaal vier grote rechthoekige enkelruitsvensters met tweedelige zijlichten. In de dakhellingen boven deze zijgevel zit een houten zesruits dakkapel met plat dak.

De westelijke zijgevel grenst links aan de bijkeuken. Rechts ervan heeft het bovendeel een brede, openslaande, houten tuindeur met twee ruiten en tweedelige zijlichten. Links van deze deur een openslaand venster. In de dakhelling boven de westelijke zijgevel is een houten dakkapel met plat dak aangebracht met drieruits openslaand venster. Aan de achterzijde is op de begane grond een brede erker met terras geplaatst. Hierboven, in de tweede bouwlaag, een gemetselde balkon met openslaande houten balkondeuren met zijlichten. Naast de houten erkerdeuren met grote enkele ruiten zijn brede enkelruits zijlichten aangebracht. Links van de erker zit een groot enkelruitsvenster en hierboven een horizontaal enkelruitsvenster met tweedelig zijlicht. Voor alle deuren ligt een tweetreeds gemetselde stoep. Het terras is half rond van vorm. Vier halfronde gemetselde treden leiden naar de grote omringende tuin.

De muur van de bijkeuken, die tussen garage en woonhuis is geplaatst, is aan de achterzijde voorzien van een houten deur met twee vierkante zijlichten. In de voorgevel van de bijkeuken een houten deur met een rechthoekige enkele ruit in het bovendeel.

De garage onder schilddak grenst aan de zijgevel van de bijkeuken. Midden in de voorgevel openslaande houten deuren -die naar voren zijn verschoven-, met tweeruitsvensters in het bovendeel. De achtergevel van de garage heeft hoog onder het uitstekende dak een driedelig horizontaal gelegen venster. De westelijke zijgevel van de garage is blind.

De indeling van het INTERIEUR is niet veranderd. De vloeren van het kleine voorportaal en de gang is in gebroken wit en donkerrood betegeld, de vloer van de keuken in lichtblauwe en oranje tegels. De gang met portaal heeft een lambrisering van rode geglazuurde bakstenen. In de keuken is de oorspronkelijke grijze lambrisering aanwezig. Aan de houten trap, die tot de zolderverdieping gaat, zit de originele houten leuning met eenvoudige detaillering in het snijwerk van de spijlen. Tegen de muur loopt een houten leuning door oorspronkelijk ringvormig hangwerk.

De verschillende vertrekken bevatten nog de originele vloeren, plafonds, deuren, kastdeuren e.d.. Tussen de kamer en de woonkamer zijn de oorspronkelijke houten schuifdeuren nog aanwezig. De vensterbanken zijn groen/zwart betegeld; op de brede schoorsteenmantel met bruin/rood geglazuurde bakstenen wangen is een breed groen tablet geplaatst. Het hang- en sluitwerk is nog origineel. De oorspronkelijke studeerkamer ten oosten van de gang is nu slaapkamer. De indeling van de bovenverdieping is niet gewijzigd. De slaapkamer boven, rechts van de ingang, heeft nog het oorspronkelijke plafond en de vensterbanken. De zolder is nog van de oorspronkelijke betimmering voorzien.

Waardering

Het woonhuis van de geneesheer-directeur uit 1932, gelegen op het terrein "Groot Lankum" van het Psychiatrisch Ziekenhuis, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als bijzondere uitdrukking van een culturele en maatschappelijke ontwikkeling;
- voor het oeuvre van de architecten;
- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de architectonische gaafheid van het exterieur;
- vanwege de -in grote mate aanwezige- architectonische gaafheid van het interieur;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de (landschappelijke) omgeving.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)